

підтримку працівникам підприємства щодо трактування та тлумачення змісту чинного законодавства, виходячи з конкретної виробничої ситуації та вимог замовників, а також зобов'язана слідкувати за змінами та оновленням чинного законодавства та періодично підвищувати професійну кваліфікацію щодо сфери публічних закупівель.

Отже, певні напрацювання у напрямі професійної етики в публічних закупівлях вже є, але вони потребують подальшого удосконалення, розширення, впровадження та визначення відповідальності всіх суб'єктів публічних закупівель за недотримання та порушення.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі : закон України від 25.12.2015 № 922-VIII ; станом на 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

2. Національний класифікатор України «Класифікатор професій» від 28.07.2010 № 327 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.

3. Міністерство економіки України URL: <https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=cd874fd9-308f-4578-995f-e768c82d06f4&tag=Profesionalizatsiia>.

4. Лист Мінекономіки Щодо етичної поведінки під час здійснення публічних закупівель вих. № 3301-04/47784-06 від 15.11.2019 URL: <https://radnuk.com.ua/pravova-baza/lyst-minekonomiky-shchodo-etychnoi-povedinky-pid-chas-zdiisnennia-publichnykh-zakupivel/>

5. Етика в закупівлях URL: <https://radnuk.com.ua/pravova-baza/lyst-minekonomiky-shchodo-etychnoi-povedinky-pid-chas-zdiisnennia-publichnykh-zakupivel/>.

Черкасова С.О.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту
Національний університет “Одеська політехніка”
м. Одеса

ЗАСТОСУВАННЯ АУДИТУ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Війна Росії проти України завдала масштабних збитків українській економіці та викликала суттєві загрози успішній реалізації концепції сталого розвитку, принципові положення якої визначені в «Стратегії сталого розвитку України до 2030 року», а в якості мети практичної реалізації заявлено забезпечення високого рівня та якості життя населення

України, створення сприятливих умов для діяльності нинішнього та майбутніх поколінь та припинення деградації природних екосистем шляхом впровадження нової моделі економічного зростання, що базується на засадах сталого розвитку. Досягнення цієї мети відповідає світоглядним цінностям і культурним традиціям українського народу та міжнародним зобов'язанням України [1]. Визначення національних цілей сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави до 2030 року конкретизовано поетапними змінами та орієнтирами для розроблення прогнозних проєктів, програмних документів, проєктів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

При цьому політичні, економічні, соціальні та екологічні виклики умов воєнного часу особливо загострили питання відповідальності бізнесу перед суспільством, а також держави перед людьми, бізнесом та світовою спільнотою. Якщо до війни проблемні питання забезпечення безпеки на різних рівнях управління розглядалися здебільшого в контексті вирішення екологічних проблем забруднення середовища, подолання бідності та голоду, проблем забезпечення поступального, всеохоплюючого та сталого економічного зростання, повної і продуктивної зайнятості, гідної праці для всіх й тощо, то в умовах війни як ніколи раніше найбільш важливим стає проблематика забезпечення безпеки життя людей та їх добробуту через військову агресію й ядерну загрозу.

Таким чином, під час війни дотримання принципів концепції сталого розвитку набуває статусу найважливішого способу зберегти найцінніші активи вітчизняного суспільства – людей, а плани щодо відновлення економіки України та бізнесу в) в поствоєний період будуватимуться за міжнародними стандартами та принципами ESG.

ESG (англ. environmental, social, governance – “довкілля”, “соціальна сфера”, “корпоративне управління”) представляють собою зусилля суб'єктів господарювання по кожному з означених напрямків заради забезпечення сталого розвитку. Ці критерії враховують інвестори та фінансові інститути при прийнятті рішень про інвестиції та кредитування, а також контрагенти – в рамках комерційної діяльності. Отже, суб'єкти бізнесу, що претендують на задовільну ESG-оцінку, мають відповідати стандартам сталого розвитку у трьох категоріях: соціальній, управлінській та екологічній, оскільки відновлення та забезпечення міцних позицій в національній і глобальній економіці досягається через підвищення ефективності та конкурентоспроможності, в основі яких закладено принципи відповідального соціального підприємництва та соціальної відповідальності [2].

Сучасна концепція соціальної відповідальності означає, що суб'єкти господарювання функціонують для досягнення своїх фінансових цілей та

крім цього допомагають суспільству. Ідея полягає в тому, що вони повинні поєднувати прибуткові види діяльності з діяльністю, що приносить користь суспільству. Отже, соціально-відповідальні суб'єкти господарювання не повинні працювати виключно для максимізації прибутку, а мають приймати відповідні управлінські рішення та виконувати дії, що є прийнятними з точки зору цілей і цінностей суспільства.

При цьому корпоративна соціальна відповідальність представляє собою концепцію управління, в рамках якої суб'єкти господарювання інтегрують соціально-аналітичні та екологічні проблеми у свої бізнес-операції та взаємодіють зі своїми зацікавленими сторонами (стейкхолдерів). Саме розуміння довготривалості ефекту від прийнятих управлінських рішень та визнання важливості оцінки впливу суб'єктів господарювання на суспільство призвели до появи питань, пов'язаних з інформуванням стейкхолдерів щодо реалізованих програм у сфері корпоративної соціальної відповідальності на основі формування відповідної нефінансової звітності [3].

Нефінансова звітність (соціальна звітність, звітність зі сталого розвитку) – це документально оформлена сукупність даних комерційної організації, що відображає середовище її існування, принципи та методи співпраці з групами впливу, результати діяльності в економічній, соціальній та екологічній сфері життя суспільства [4].

За визначенням Глобальної ініціативи зі звітності (GRI – Global Reporting Initiative) термін «звітність зі сталого розвитку» означає звітність, яка охоплює одночасно економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності організації. При цьому нефінансова звітність визначається в якості інструмента соціальної відповідальності бізнесу, в рамках концептуальних засад якої організації добровільно інтегрують соціальні та екологічні аспекти у свою комерційну діяльність та взаємодію із зацікавленими сторонами [5].

Проблематика популяризації та зростання обсягів нефінансової звітності в діяльності суб'єктів господарювання України обумовили необхідність розробки методів і стандартів її заповнення та верифікації, оскільки остаточна довіра до діяльності суб'єктів господарювання може бути лише тоді, коли представлена нефінансова звітність достовірно відображає їх соціальну позицію. Одним із інструментів формування необхідної довіри та надання впевненості щодо нефінансової інформації вітчизняних суб'єктів господарювання являється проведення аудиту нефінансової звітності. Надання аудиторських послуг з підтвердження інформації в області сталого розвитку допомагає їм продемонструвати зовнішнім користувачам нефінансової звітності прозорість та відповідальне ставлення, одночасно надаючи керівництву та особам, які

відповідають за корпоративне управління, впевненість у якості інформації, що в ній розкривається.

Отже, як і у випадку фінансової звітності, оприлюднення нефінансової звітності призводить до появи запитань щодо правдивості тверджень та правильності надання інформації. Метою верифікації у нефінансовому звітуванні є перевірка правдивості (достовірності) як кількісних, так і якісних даних та їх відповідності очікуванням груп впливу [6].

Верифікація нефінансової звітності суб'єктів господарювання повинна містити оцінку відображення ними усіх істотних питань у нефінансових (соціальних) звітах. При цьому верифікації підлягають не лише показники, наведені у нефінансовому звіті, а й система їх збору та зведення. Це допомагає не лише підтвердити правдивість інформації, а й отримати інформацію про можливі способи вдосконалення системи управління їх соціальною відповідальністю. Проведення верифікації аудиту нефінансової звітності суб'єкта господарювання являється сигналом про серйозність сприйняття їм корпоративної соціальної відповідальності.

Таким чином, справжня цінність верифікації нефінансової звітності полягає не в твердженні, що міститься наприкінці, а у тому, що він сигналізує, наскільки важливим є звіт зі сталого розвитку для самого суб'єкта господарювання та наскільки дії щодо відображення в ньому нефінансової інформації є прозорими та відкритими. Наявність аудиторського висновку додає даному звіту достовірності та переконливості, підвищує надійність наданої інформації. Як і у випадку фінансової звітності, аудит нефінансової звітності є питанням довіри: розвитку довіри до нефінансової інформації суб'єкта господарювання ззовні та довіри до компетенцій аудиторів всередині його системи управління.

При цьому звітність зі сталого розвитку на сьогоднішній день як ніколи стає важливою для зміцнення довіри між усіма зацікавленими сторонами, а комплекс послуг в сфері аудиту нефінансової інформації надає можливість підвищувати ефективність внутрішнього контролю суб'єктів господарювання та надавати достатній рівень обґрунтованої впевненості щодо їх соціальної відповідальності в умовах війни та післявоєнний період, роблячи напрям наукових досліджень щодо аудиту нефінансової звітності дуже актуальним та потребуючим подальшого вивчення з метою подальшого вдосконалення процесу його проведення та супутніх йому послуг.

Список використаних джерел

1. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти: Підручник / І.Л. Якименко та інші. Київ: НУХТ, 2022. 337 с.
2. Москалюк Г. О. Принципи підготовки звітності у сфері сталого розвитку / Г. О. Москалюк // Перспективи розвитку обліку, контролю та

аналізу в контексті євроінтеграції: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. Одеса: ОНЕУ, 2016. С. 180-183.

3. Філіппова С.В. Соціальна відповідальність у стратегічному управлінні підприємством: ключові завдання інтеграції за імперативами сталого розвитку / Філіппова С. В., Філіппов В. Ю. // Економіка трансп. комплексу : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ХНАДУ ; ред. кол.: В. Г. Шинкаренко (гол. ред.) та ін. Харків, 2020. Вип. 35. С. 177-202.

4. Кірсанова В.В. Формування нефінансової звітності як інструменту управління сталим розвитком підприємства / В.В. Кірсанова, В.В. Шацков // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2018. № 4 (6). С. 19-25. URL: <https://economics.opu.ua/ejoru/2018/No4/19.pdf>.

5. Будько О.В. Принципи підготовки звітності зі сталого розвитку / О.Будько // Збірник наукових праць ЧДТУ. 2020. Вип. 57. С. 26–34. URL: <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/206259/207057>.

6. Король С. Аудит нефінансової звітності: проблеми та напрями вдосконалення. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2017. Випуск 44. Частина II. С. 55-63.

Ясінська І.В.,
студентка 4 курсу, факультету економіки і управління
Науковий керівник: Замазій О.В.,
д-р екон. наук, професор,
професор кафедри обліку, аудиту і оподаткування
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА АУДИТОРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Євроінтеграція для України є важливим етапом в історії країни, що відкриває нові можливості для розвитку бізнесу та економіки загалом. Один з ключових аспектів євроінтеграції - це гармонізація національних стандартів з європейськими, включаючи аудиторський сектор. Цей процес призвів до відповідних змін в аудиторській діяльності в Україні та має значний вплив на її перспективи розвитку.

Основний аспект євроінтеграції – це уніфікація стандартів бухгалтерського обліку та аудиту, яка відбувається за допомогою впровадження МСФЗ та МСА. Ці міжнародні стандарти, які вже давно були прийняті в країнах ЄС, тепер є обов'язковими для використання в Україні.